

Izbaje razen pondeljnih dni po praznikih vank dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in plačati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna pett-vrtica K 1'80, osemrtice in zahvale po K 8'—, razglasi in poslano vrtica po K 2'60; večkrat. objave po dogovoru primeren popust.

Posamezna števil. stane 60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali s dostavljanjem na dom za celo leto K 120, za pol leta K 60, za četrt leta K 80, za mesec K 10. Za Nemčijo celo leto K 132, za ostalo tujino in Ameriko K 140. — Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

O Protic-Koroščevi vladi.

Beograd, 27. marca.

Zanimalo bo čitatelje »Napreja«, ako sporočim, kaj razni beograjski listi pišejo o tej vladi.

Pred menoj le dnevnik »Republika« od 26. marca. Berem v njej sledečo karakteristično pod naslovom »Od Stojana na ovamo«.

Velizar, (minister financ) je govoril o finančah tako, da je vsak dobil utisk, aa smo že bankerotni.

Marko Trifković vodi državne posle ministrstva notranjih del na popolno zadovoljnost antidržavnih elementov.

Ministerstvo trgovine razdeljuje izvoznice živeža.

»Bela roka« zahteva, da v državi zavajata volaški režim.

V gledališču beograjskem igrajo na »Moč teme«.

Kaj ne. čisto dobra karakterizacija.

V »Republiki« istega datuma berem članek »Državne premije«. Ne bo odveč, ako za podamo slovenski, ker kaže politiko Protic-Koroščeve vlade v najlepši luči.

Članek se glasi:

V ti veseli deželj gre vse za dobičkom: polagoma so se vsi izpremenili v trgovce in spekulante. Trgulec visoke dame, generali, menihi, obrtniki — in kdo ve vse! Stari, pošteni trgovci ne morejo več obstati v konkurenci. Našiti bodo morali na plačje spokorniška znamenja, spokojnosti in iti v menihe. No, pa bolje je nte, nego da postanete veržniki in davčni liferanti.

Neki Vlatič iz Smedereva, ki ima vse predpogle za državnega liferanta, kupuje za ministristvo obnove

bencin in kamena olja. Za nagrado pa dobiva izvoznice za živež. Vse v redu, kajti mož je skromen. Samo pri enem izvoznem in dovoznem poslu je »zaslužil« — 4 milijone dinarjev. Prel ni imel toliko, da bi ga nes mogel oblatati, a sedaj te velik gospod, ki ima vse, kar si želi: palačo, ekvipažo itd.

Te dna je zopet napravil nov »kšelt« in dobil je izvoznico za 80 vagonov fižola. Ko Rumunom prodaja fižol in pripelje k nam bencin — bo imel čisteza zopet malenkost dveh milijonov.

— Pa kaj zato — poreče Aljoša iz ministrstva izhrane.

— Pa naj zasluži, naj — ne zavladaj mu, sinko moj — poreče Ribarac — kajti pričanje v solunskem procesu se mora nagraditi...

— Trgovci, ko čuleto za to, šepetajo: pojdimo še mi med veržnike. Uradniki pa pravilo: »kaj čem?« drvo na drvo se naslanja.

Kaj ni to tudi zanimiv donesek za spoznavanje sedanjte vlade? Da, mnogo te gnilega v državi... Jugosavili, moramo reči po Hamletu.

Citirati bi mogel še dnevniko »Epohe«, »Pravdo« »Politiko« — ali, naj bo dovolj za danes, če novem po »Beograjskem Dnevniku« še to-le:

Slikarski pomočnik Tomičić jedobil od svojih protežerjev dva vagona cukra za Cetinje. Črnogorci so bili že veseli, da dobe cukr. Cukra ni in ni. Tomičić ga je v Slavonskem Brodu — prodal. Cemu bi nadležoval železnice za prevoz? Na srečo pa so Tomičića nišli ter še dobili cukr. Zgodilo se je to te dni...

svoje plače, je nadvse resen. In ljudstvo, zlasti delavci, uslužbenci in mali uradniki, kažejo že na različne načine, da se mora v najkrajšem času ublažiti sedanje neznosno stanje z učinkovitimi in dalekosežnimi ukrepi.

Vredost denarja, ki tvori za delavstvo, nastavlence in uradnike eksistenčno podlago, pada neprestano, pada hitro in katastrofalno. Cene produktov se dvigajo od dne do dne. N. pr. moka št. 0 se oterira danes iz Novega Sada, Osjeka, Zagreba na debelo po 12 K 50 vin, do 30 K za 1 kilogram; pšenica se kupuje in prodaja po 8 K 20 vin, do 8 K 50 vin. In celo 8 K 80 vin, za 1 kilogram, koruza je že dosegla 7 K za 1 kg na debelo. Mast je prekoračila že cenq 45 K za 1 kg v veliki kupčiji — na drobno pa se prodaja v Sloveniji že po 50, 52, 54 kron in še više. Sol, ki je pred vojno veljala 100 kg 18 kron, se prodaja danes od 250 do 350 K za 100 kilogramov. Krompir, ki je poleg moke najvažnejša hrana za široke plasti naroda, se prodaja po 5 kron za en sam kilogram. Kava, ki se nam dovažja iz Italije, je veljala pred par dnevi na debelo: 100 kg celih 6000 K, danes pa že prodajajo 100 kg za 9000 kron. Pred vojno smo dobili 100 kg take kave za 240 kron. Sladkor prodajajo in kupujejo kilogram po 50 K, pa tudi že po 60 kron se oterira. In omenjamo, da to niso veržniške cene, ampak cene takozvane solidne trgovine in prve roke. Ojle prodajajo v Ljubljani resno tvrde po 94 do 100 kron 1 kilogram.

Ne bomo naštevati vseh predmetov, kole rabi družina, ker se nam zdi to nepotrebnost — konstatira se namreč lahko, da so cene vseh živil dosegle neverjetne višine. In to ne le cene živil, ki jih moramo uvažati, ampak tudi cene onih živil, ki jih imamo doma doveli.

Ako napravimo račun: koliko denarja rabi petčlanska rodbina za najmanjše potrebe — samo za ohranitev gola življenja, — za takozvani eksistenčni minimum, nadenno v Sloveniji za dnevno porabo znesek 60 K. Ali pri tem ni vpoštevana niti potreba po novi obleki in obutvi, niti potreba po cigari in tobaku, in niti ne trošek za stanovanje.

Delanske plače, ki jih dobivajo delavci, uslužbenci ali manjši uradniki, so pa po veliki večini mnogo, mnogo manjše. V ogromni večini slučajev dosega komaj polovico zgoraj navednega zneska. Posedujoči sloji, industrialci, trgovci in sploh delodajalci, se pa trdovratno branijo, da bi priznavali zahteve, ki jih skrb za življenje uslužbencem narekuje.

Nujna potreba in nujna zahteva je, da se zlasti delavskim slojem zagurajo za vsako ceno

eksistenčni minimum.

bodisi na ta način, da se zagurajo vsakemu delavcu, vsaki delavki, vsakemu uslužbencu ali uradniku minimalna plača, ki naj bi se potom posebnih komisij periodično ugotavljala in katero bi morala država zagurati brez obzira na odpor delodajalcev. Obenem seve moralo se uvesti maksimalne cene vsem živilom in vsem potrebščinam; prestopke maksimalnih cen pa se mora kaznovati tako, da jih bo vsakdo moral že iz strahu pred kaznijo spoštovati. Napraviti se moralo za te prestopke posebna sodišča, ki hitro razpravljajo in strogo postopajo.

Eksistenca delavca, uslužbenca in vseh onih, ki žive samo od plače ali mezde, mora postati neodvisna od nestalne vrednosti papirnatega denarja.

Za pasivne krale pa je nujno, da se poskibi dovelj onih živil, ki priravnajo, predvsem žita in moke. Preskrbo pasivnih kraljev je pod vsakim pogojem zagurati. To se pa more danes le na ta način, da preide vsa trgovina z žitom in moko v

državni monopol.

Država mora stvoriti organizacijo, ki naj bo dovolj kontrolirana, a ki naj ima edina pravico kupovati in prodajati žito in moko, eventualno še razne druge enakovajno življenjske potrebščine. S špekulacijo z žitom in moko se mora prenehati!

Državo na sploh je treba gospodarsko obnoviti. Poklicati je v življenje novo industrijo, ki naj nam da vse one izdelke, ki jih potrebujemo. Obstoječo industrijo pa le reorganizirati, da bo služila potrebam države in njezeja prebivalstva.

Nekateri naših deželja so živele že pred svetovno vojno precej od in-

dustrije in trgovine. Slovenija je na pr. znatno živela od eksporta lesa in eksporta vina. Uspostaviti le predpogle za zopetno gospodarsko delo v tem pogledu.

Naivečji reveži v naši državi so pa invalidi, sirote in vdove po padlih volakih, ki kriče s svolo revščina kar naizlasneje po rešitvi iz neverjetno bednega položaja. Sredstva, da se pomaga tem najubožnejšim, se morajo naiti. Dolžnost države je, da jih najde.

Res je, da so te velike, ogromne in težke naloge, ki se ne bodo dale uresničiti, ako se ne napravi nekaj energičnega! In to je: Prevezeti se moralo vsa nakopičena bogastva v last države in družbe ter s tem izvršiti prepotrebna

oddaja premoženja.

Gospodje ministri! Vprašamo Vas zato, ali vam je vse to znano? — Ako vam le znano:

1. Ali ste voljni zagurati eksistence delavskih slojev z določljivim nujno potrebnega eksistenčnega minimuma v obliki minimalnih plač?

2. Ali ste voljni v obrambo eksploatacije vseh konsumentov uvesti v državi maksimalne cene ter uređiti, da bodo te cene obdrževane?

3. Ali ste voljni ukreniti nemudoma vse potrebno, da dobe pasivni deželje najmanjše življenjske potrebščine?

4. Ali ste voljni ukreniti vse potrebno za reorganizacijo obstoječe in za organizacijo vse one industrije, ki je za obnovo in uredbo države nujna?

5. Ali ste voljni delati za tem, da se zaseželo vsa nakopičena bogastva v prid države in družbe ter s tem izvrši neizogibno oddajo premoženja v korist države in družbe?

V Beogradu, 24. marca 1920.

Anton Kristian m. p. Melhior Čobal m. p. Dr. Dragotin Lončar m. p.

Proti draginji — za eksistenčni minimum.

Interpelacija sodruqa Antona Kristiana in tovarišev.

Belgrad, 25. marca 1920.

Včeraj je sodrug Anton Kristian vložil interpelacijo, ki jo v celoti objavljamo. Interpelacija hoče, da se urede prehranbene razmere v državi, da se povzdigne industrija, da se delavcem, uslužbencem in uradnikom zagurajo poštena eksistenca. Zahteva sodruqa Antona Kristiana gre za tem, da država zalameči vsakemu zaposlencu eksistenčni minimum, da postane vsa trgovina z žitom in moko državni monopol, da se izvrši oddaja premoženja na ta način, da preidejo mrtvo nakopičena bogastva v last države ter da na vsem premoženju družba ljudska participira.

Prejšnja vlada, v kateri sta sedela poleg sodruqa Kristiana še sodr-

žina in Bukšeg, je bila baš na tem, da v interpelaciji naznačenem pravcu vrši svoto nalogo — ali, morala je napraviti prostor vladi, ki se v tem pogledu še ni izjavila. Namen interpelacije sodruqa Kristiana je, da izpodbudi vlado v tem pogledu na delo.

Interpelacija se glasi:

Gospodje ministri!

Življenjske razmere postajajo za prebivalstvo v takozvanih pasivnih kraljih in pa za delavstvo, za uradništvo in uslužbenstvo — tako državno kot zasebno — na sploh v celi državi tako težke in nevezdržljive, da tirajo omenjene naravnost v obup.

Položaj onih naših ljudi, ki žive od dela svojih rok, ali sploh le od

mu »vredna, da si jo pobljžje ogledamo«, sem prisljen znova pogrevati celo zadevo.

O. Josip Kremen mi očita, da sem karikiraj in parodiral praktično-eksistišne nazore g. prof. Suheria, ki jih je le-ta razvil v svojem članku »Samovolimo se«. V dokaz temu je navedel nekaj njegovih umetniških postulatov, pri čemer je pa previdno zamolčal vsa kolikčkal kočljiva mesta, osobito vsa ona, ki sem jih bil že citiral jaz. Kar se tega tiče, mislim da je moja vest čista, kvečjemu bi si lahko očital, da nisem napisal vsega, kar sem hotel in bi bil moral. In baš zato se nisem prav nič začudil, ko sem videl s kakšnim navdušenjem se te g. Kremen zavzel za imenovanje članke in za njegove teorije. Ampak o nečem si pa le nisem čisto na jasnem: ga ii le sploh prav razumel? O tem bi se skoro drznili dvomiti. Prof. Suher pravi lasno in nedvoumno: »Ne gledimo zato za svetovno moderno umetnostjo. To je pač stvar naših, za razvoj svetovne umetnosti najživahnjše vnetih umetnikov. Njim je morda domovina pretesna, zato iščejo srede na tujem svetovnem trgovišču, kjer se rešujejo više naloge.« Koga je neki

mislil s tem? Gotovo ne g. Kremena, naibž tudi onih umetnikov ne, ki jih ta navaia lepo ponižno na koncu svojega molka. Saj bi bilo »za našo bodočnost in našo srečo bolje, če bi se mogli postaviti na primitivno stališče in se omeili na najmanjše potrebe«. In vendar našteva g. Kremen med imeni, ki mu služijo za ščit tudi Orobarta, Jakopiča in Cankarja, same raznolike, na katere prav gotovo meri zgornji očitek, med tem ko je zamolčal Murina in Ketteja. Zato se mi zdi, da je bila ta »Rdeča marela« porojena bolj iz nekega nepojasnelega nesporazumljenja, nego iz notranje potrebe g. Kremena.

Kajti g. Kremen ozorčeno v sveti nacionalni ekstazi svečano konstatira, da so vsi ti nemški in francoski veliki umetniki za naš narod, za dušo našega naroda, za našo umetnost popolnoma brez pomena. In da mora biti »materila« ( ) vsakemu umetniku lastna rodna zemlja in lastni narod in vlt vse inspiracije mora biti v njegovih lastni duši, ne pa v Van Goghju, Klimtu ali Tassu! Spet se mi zdi: ali te g. Kremen v svotem zanosu preveč vspodobel svoj kobilico — ali pa, in skoro da je

Hura in hosana!

Slovenski kerikalci se tako radi bavilo s socialno demokracijo, da jih le kar veselje opazovati. Na vse grlo kriče, da je socialna demokracija zakrešila politiko, a o sebi molče kakor grob. Tudi v tistih vprašanjih, ki so prej, ko so bili še v opoziciji, o njih tako radi govorili, danes

ne odpirajo svojih lažljivih ust.

Iz vse njihove pisarile se pa razvidi, da imajo satansko veselje nad tem, če bi se delavstvo cenilo.

Socialna demokracija je vodba vedno pošteno politiko za pridobitve delavstva. V tem oziru se ti ne more ničesar očitati. Kdor ti pa kaj očita,

laže namenoma.

V tem oziru očitamo po vsej pravici nepoštenost vsem tistim, ki blažilo našo stranko, zlasti pa klerikalcem, ki so

stebri obstoječega režima.

Pod vodstvom naše stranke in strokovnih organizacij ter zastopnikov v raznih korporacijah so se obnovile pri nas vse socialne ustanove, kolikor smo jih imeli, preskrba invalidov, izvedlo se je nešteto mezdnihih pridobitev, uvedla brezposelna podpora, pospeševal obrat v industr. in posredovalo v nešteti primerih, da se delavstva ni preganjalo, daš so se

LISTEK.

Dr. K. Dobida:

Krpanova rdeča marela.

Dobre štiri tedne je potreboval gospod Josip Kremen, da si je pobljžje ogledal molo »Predpustno epistol« nesrečnega spomina, a ogledal si jo je temeljito.

Bil sem njegove postne »Rdeče marele«, po pravici povedano, prav iz srca vesel: Kajti bal sem se že, da sem vendarle trdil neresnico, ko sem omdan tako prešerno napisal, da je vse unčuločiči »Samovolimo se«, skupni botni klic in geslo ogromne večine med nami. Te skrbi me je zdaj rešil g. Kremen, pokazal mi je na molo žalost in dokazal, da se prav nič nisem motil. Očita mi pa v svojem članku toliko lepih čednosti, da sem bil navsezadnje pošteno razočaran, da mi še z idealizmom ni postregel. Ne da bi se morda skušal oprati teh nezastuženih pridevkov, ki so mi, prihajajoči od strani g. Kremena, prej v čast in priznanje, ampak da povem k stvari, ki se mi vidi prav tako (samo ja novsem drugih razlogov) kot nie-

to slednje verjetnejše — me sploh n razumel. kakor tudi prof. Suheria ni. Morda da me sploh razumeti ni ho t e l. Saj kdo pa le trdil kaj nasprotnega onemu, kar članek s takim zadovoljenim oznanja vesoljnemu svetu. Jaz prav gotovo ne. Prebral sem nalasč še enkrat svojo nedolžno epistolo in nisem našel tiste žal besede, ki je tako razburila g. Kremena. Citiral sem Prešerna, razvil par najzanimivejših misli prof. Suheria in se tako mnogogrede drznil tudi omeniti, da po mojem mnenju višek vesoljne umetnosti še ne obstoji v avbi in rdeči mareli. Zato ni čudno, da še sedaj ne vem, zakaj te baš ta r d e č a marela povod, da se le g. Kremen tako ojnaužil. Kaj pa mi sploh očita? To je zelo težko dognati. Kdor pa prav natančno analizira celo to storilo, bo izprevidel, da mi onomaša samoj eno, da sem namreč svetoval našim umetnikom (risum teneatis amici!), da naj kopirajo Tassa, Petrarko, Danteka, Ariosta in ne vem še koga. To bi bil torej moj poglavitni greh — in ravno tega nisem storil. Ali te tega »nesporazumljenja« krivo preveljko navdušenje pisca, kdo ve, gotovo pa te metoda v tem.

Sicer pa, da začnemo kar v sredi: kaj pa le »narodna umetnost«, kakršno si predstavila g. Kremen? Rad bi vedel, kaj se skriva za to lepodonečo besedo, ki se vleče po ntergovnem podlistku kot morska kača. Jaz ne poznam narodne umetnosti. Poznam samo eno, vesoljno, vselej in povsod enako umetnost, ki v posameznih slučajih zadobi morda poseben značilen obraz, bistvo pa li ostane vselej neizpremenljivo. Poleg te pa poznam še ljudsko umetnost, kamor bi prištevati našo avbo in če hoče g. Kremen tudi čevlje na kveder na rdečo marelo in kar te še sličnega narodnega blaga. V koliko je ta slovenska d a n a š n j a ljudska umetnost tudi res slovenska in ne samo izposojena od sosedov, ne vem, kot tudi g. Kremen ne. Vse ono pa, kar se ustvarjajoči slovenski duh rodil velikega in lepega, to vse tvori umetnost slovenskega naroda, ker nujno vsebute najznačilnejše poteze onega vrelca, iz katerega izvira. Umetnina je »narodna« samo tedaj, če je res dovršena, res samo umetnina. Tako so tudi Manet in Cezanne in Van Gogh še prav posebno narodni

delate proti volji naše stranke mnogo krivice, ki jih zaradi meščanskega nasilstva ni bilo mogoče preprečiti.

Mi z lažmi tudi v bodoče ne bomo delali. Vsi tisti pa, ki so si vzeli paht na laž, lahko

svobodno laželo

dajte, zakaj prepričani smo, da bo delavstvo še o pravem času spoznalo vso nepoštenost delavskih sovražnikov, ki stole na stališču, da naj bo delavstvo razcepljeno, da ne bo kos bojem s kapitalistično družbo.

Našli so se v družbi vsi tisti, ki iščejo sami sebe in tisti, ki se boje delavstva, da bi venotni fronti bojevali boj za socializem. Če delavec zapu-

sti delavca v boj, je to tudi škoda zanj in za njegovega tovariša. In naj kdo naglašja tisočkrat razne teorije realno dejstvo ostane vedno le eno, da človek hoče živeti.

Propovedovali smo vedno slogo in slogo delavstva, naglašamo zavednega delavstva. Nezavedna masa sledi tudi meščanskim agentom-provokaterjem, zavedno delavstvo ne. Le kdor oznanja

delavsko slogo

in hoče ugoden socialni položaj za delavstvo, ima poštene namene! To si naj zapomni vsi!

Gospodarski in finančni polom Italije.

Že v zadnjem poročilu o burni sebi poslanske zbornice smo kratko javili odločni nastop opozicijskih socialističnih strank proti Nittijevi vladi, katera se opira le na neznan parlamentarne, načelno si nasprotuje frakcije. Socialistični poslanci so temeljito presodili Nittijevo politično postopanje, kakor tudi njegov sistem vladanja. Pri diskusiji o Nittijevem eksperimentu glede notranje in zunanje politike so bili burni nastopi med govori socialističnih zastopnikov.

Poslanec Flamingo je razpravljal o naraščajoči drugini vseh najnujnejših življenjskih potrebščin, povdarjajoč, da je vzrok tej drugini edino to, ker je prišel trenutek, ko mora Italija poravnati svoje vojne stroške, za kar pa nima nikakih sredstev. Poleg obupne finančne stiske je nastopila gospodarska kriza. Tudi italijanski kmet se nahaja v obupnih prehranjevalnih odnosih. (Viharni protesti). Odgovornost za tak položaj pada na nacionalizem. Italiji so določene izžete dežele, med tem ko so si drugi zavezniški zagotovili pokrajine, obdarjene z naravnim bogastvom.

Temeljiti kritiki le podvrže Nitti jevo politični sistem soc. posl. sodr. Grazia deli.

Uvodoma poudarja Grazia deli v svojem obširnem govoru, da sedanjo Nitti jevo vlado sestavljajo elementi, ki predstavljajo različne politične ravnaršine, katere so se komaj rešile pri zadnjih volitvah, kar je znamenje globoki politični krizi. V sled tega nima sedanje ministrstvo zadostne mo-

či rešiti kako aktualno vprašanje. Italija se nahaja v ekonomski in politični krizi. Kar se tiče vojnih dolgov omenja, da Nitti v svoji izjavi ni omenil stališča zaveznikov. Finančni položaj države je vedno slabši. Takojšnje zmanjšanje vojnih izdatkov je za Italijo življenjsko vprašanje. Ne začne se še s popolno demobilizacijo? Vojni proračun se je povečal in je narastel v tekočem letu za drugih 200 od sto od lanskega.

Socialisti bodo nastopili za oborožen boj v brambo revolucije.

Resnično velikansko se šteje mož, ki so v Italiji še pod orožjem, dočim ima komunistična Rusija samo en milijon in pol vojaštva, k čemu pa je bila primorana vsled napadov antante. In socialisti, če bodo primorani rabiti silo, so za oborožen boj, kadar bo potrebno braniti revolucijo (Vihar na vladnih klopetih)

Oleto Reke zavzema govornik stališče stranke, ki se bo vedno borila za avtonomno mesta in za internacionalizacijo pristanišča.

Govornik zaključuje svoj govor: »Socialistična stranka se bori za blagostanje delavstva. Socializem ne dela čudežev, ampak gre svojo razvojno pot. Socializem, sledeč svojim ideam, bo ohranil narodu blagostanje in svobodo.« — Govornika so vladni poslanci na več mestih hrupno motili in dvigali proteste proti njegovim izjavam. — Kakor smo že zadnjič poročali, je prišlo koncem seže do hrupnejših demonstracij povodom interpelacije sodruga Labriole.

nasilne naredbe za slučaj, da bi odrekli le pomoč. Grozni položaj na Dunaju, ki je dovedel do lakote celo v bolj imovitih slotih, je dal povod k tem naredbam zaveznikov.

Ponesrečen vlom.

LDU. Gradec, 29. (DunKU.) Sin državnega uradnika in sin hišnega posestnika sta v soboto ponoči poizkušala vlomiti v glavno blazajno finančnega poslopija. Redarjem se je posrečilo, na licu mesta zasačiti vlomilca, ki sta prišla do glavne blagajne, kjer so bili shranjeni milijoni.

Protif. Maveriu.

LDU Berlin, 28. (DunKU.) Vlada je odredila preiskavo proti rektorju berlinskega vseučilišča, prof. Meyerju, znanemu učentaku, in sicer zaradi njegovega zadržanja za Kappovega vladana. Minister za uk zahteva od upravnih oblasti poročilo o zadržanju učiteljev in dijakov v dnevih prevrata.

MIROVNA KONFERENCA.

LDU. Rim, 27. (DunKU. — »Stefano«.) Načelniki zavezniških vlad so se domenili, da se mirovna konferenca 10. ali 11. aprila sestane v San Remu.

Wilson in mir Avstrije.

LDU Pariz, 27. (DunKU.) Kakor javlja »Temps« iz Washingtona, so na merodajnih mestih razširjene vesti, da bo predsednik Wilson zadržal mirovno pogodbo z Avstrijo, dokler se ne razbistri položaj v Nemčiji.

Stavka v Tokiju.

LDU Haag, 20. (DunKU.) »Nieuw Courant« poroča: »Eastern Service« javlja iz Tokija, da je 3000 delavcev strojarne Sibama začelo stavkati. Vlada je izjavila, da stavkaločim ne bo dovolila dovoza živil. Napadi na delavoljne so bili krvavo odbiti.

Novice.

— Krvavi spopadi orožnikov s tihotapci. V Selski dolini v Zalem logu ob demarkacijski črti je prišlo do krvavih spopadov med orožniki in tihotapci. Poslednji so bili oboroženi z manlitercami ter so otvorili na orožnike pravi glušči ozen. Bili so štirje tihotapci. Dva sta sledniti pobegnila iz nevarnega položaja, dva pa sta se udala. — V velikih in temnih gozdovih na Jelovci pri Železnikih so orožniki v nekem spopadu s tihotapci ustrelili enega tihotapca.

— Roparski umor v Zornjem Kašlju. Žrtev roparskega napada v Zornjem Kašlju Marija Perdan je v ljubljanski bolnišnici na s sekro ti zadanih ranah umrla.

— Velikanski požar. V noči med 22. in 23. marcem je v Dvorski vasi pri Velikih Laščah nastal požar. Zgorelo je 23 poslopij. Uničeno je razen živine prav vse, ves živež in obleka. Škoda se ceni okoli 1 milijona kron.

— Regulacija sarskega pristanišča. V generalnem ravnateljstvu vod je izdelan načrt o regulaciji savskega pristanišča pri Belgradu. V načrtu je predvidena regulacija od savskega mosta do mesta.

— Dober plen. Dva zagrebška žid Kolbi in Danenberg sta oddala pretekli ponedeljek na mariborskem kolodvoru en velik zabor brezovnega blaga za Zagreb. Zavoi je vse boval svilnate rute v vrednosti nad 200.000 kron. Razni železničarji so zavoi izropali, pokradli in odnesli

blago ter povzročali raznim mariborskim trgovcem kot Ulagi, Hobacherju, Pirhanu itd. Večji del blaga se je našel in zaplenil. Tatove pridno zasledujejo.

— Voditelj ukrajinske socialne demokracije sodru Michal Tkačenko, bivši minister za zunanje zadeve pri ukrajinski centralni vladi, je umrl v Moskvi vsled pegastelega legarja. Tkačenko se je mudil v Moskvi, da bi se pogajal s sovjetsko vlado.

— 14letni deček se je ustrelil vsled nesrečne ljubezni. Po poročilih listov se je ustrelil na Dunaju 14letni sin nekega zdravniškega učence meščanske šole, vsled nesrečne ljubezni. Dasi so ga takoj prepehali v bolnico, mu niso mogli ohraniti življenja.

— Brezžični telefon na letalih. V Londonu so se vršili poizkusi z brezžičnim telefonom na letalih z velikim uspehom. Na letalih nahajaločji se novinarji so mogli občevati s svojimi uredništvi na daltavo 150 milj.

— Tatvina v Dunajskem muzeju. Dva meseca sta že pretekla, odkar se je zgodila v umetniškem muzeju na Dunaju velika tatvina, ki je vzbudila po vsem mestu silno pozornost. Neznani tatovi so ukradli iz muzeja zgodovinsko znameniti maršalski palici nekdanjega avstrijskega cesarja Franca in vojvode Lotariškega. Palici so sicer poznele zopet našli v muzeju, a brez zlata in demantnih in drugih biserov. Policija je po dolgem polzvedovanju aretirala sedaj bivšega muzejskega kurjača Julija Borschützta, ki pa odločno ta vsako krivdo.

— Stisnjen zrak gonilna sila v prihodnosti. Inžener Gaspar v Rio de Janeiro je izumil nov sistem gonilne sile, ki je baie najboljši izmed vseh dosedanjih sistemov, in poleg tega tudi najcenejši. Po mnenju inženerja in matematika Pereira Reise ne bodo več gonili parnikov in železniških strojev s paro, temveč s stisnjenim zrakom.

— V jez se le obesil v Solnogradu hlapec Josip Blaha, ker mu njegova ljubica v veseli družbi ni hotela pred drugim dati poljuba. Ta zavrnitev ga je tako razjarila, da ti je rekel »nikdar več me ne boš videla«, odšel v gozd ter se obesil.

Dnevne vesti.

Kristan — odžagana veja.

»Večerni list«, »neodvisno« glasila naših klerikalcev, tolče po sodrugu Kristanu že dolge mesece. Sedaj mu seveda prav ugaja, da so nekateri ljudje zanesli spor med naše razredno organizirano delavstvo. Izmišljuje vsak dan novice, s katerimi hoče biti zanimiv, in obenem hoče škodovati naši stranki. Sedaj piše, da je s. K. odžagana veja. No — sodr. Kristan ni prav nobena odžagana veja — »Večerni list« in njemu sorodni se bodo o tem že še prepračali, ker jih bodo dobivali od te veje še mnogo po grbi... Morala v politiki? Kaj ne, vera in poštenost uči, da je prava morala laž! Namesto s socializmom in komunizmom pitate ljudi je s frazami in lažmi. Ubogi slovenski delovni narod!

Konec socialne demokracije.

»Večerni List« piše — o koncu socialne demokracije. Češ kmalu »je ne bo več«. Vemo, da bi to klerikalce zelo veselilo, ali — preke bo nimj nel mrtvaški zvon negozugoslovanški socialni demokraciji. Dan odločive sicer pride, ali to bo polom za klerikalce!

ravno zmožni napredka in ne brez umetniških sil, zaostali in okosteneeli. S tem so oškodovali sebe in slovensko upodabljajočo umetnost, imaginarni »narodni« umetnosti pa prav nič koristili.

Treba je tudi, da povem g. Kremenu, da je »najkritičnejša« dunajska Secesija razstavila celih pet sob, polnih slik iz Bohinja, ki jih je slikal nemški slikar ne morda zato, ker je slikal »same naše slovenske kočice, kozolce, cerkve, hribe in gore, pa naše kmetiče s polhovkami in čevlji na kveder«, temveč ker jih je dobro slikal. Zanimivo pa je, da se je te lanskeletne spominke razstave spomnil pri nas edino le delavski družinski list »Svoboda« v 4. številki svojejeje lanskega letnika. Pod skromno črtico »Ernst Stöhr — slikar Bohinja« stoji sifra K. D.

Če dalje meni g. Kremen, da jaz vsiljujem Slovencem Van Goghe, Cezanne in Metznerje, se hudo moti, dasiravno bi naši upodabljajoči umetnosti svitli vzor teh treh velikov prav nič ne škodil. Može, ki jih mislim jaz, sami brez mene prav dobro vedo, kam naj se obračajo za lastnimi ideali, in v njih samih je

Gospod dr. Korošec — kje je korupcija?!

Sedanja Protič-Koroševa vlada je te dni izdala vse polno izvoznika. Tako je dobil Dušan Srškić iz Sarajeva, brat sedanje radikalnega bosanskega predsednika dr. M. Srškića izvoznico za deset vagonov koruze. Dušan Srškić je — trgovec z manufakturo. — Djordje Jovanović, zet sedanje radikalne bosanskega predsednika dr. Milana Srškića, je dobil tudi izvoznico za deset vagonov koruze. Djordje je tudi trgovec z manufakturo, in sicer eden najboljših ljudi v Tuzli in v Bosni sploh. — Aleksa Marković, gostilničar iz Tuzle, tast Vlade Andrića, vodje srbskih radikalcev v Tuzli, je dobil tudi izvoznico za deset vagonov koruze itd. itd. — »Večerni List«, »Slovenec« e tutti quanti, kje ste, da udarite po dr. Koroščevo korupcijski vladi? Izdajanje izvoznice bratom, zetom in tastom le vendar korupcija prve vrste?!

»Nakupovalna zadruga«

je v poslednjem času tarča, v katero streljalo klerikalci, narodni socialisti in komunisti. V članku »Gospodarsko delo«, katerega smo priobčili pred tednom, je jasno in odkrito popisano neno delo in njen razmah. Koštatarje samo sledeče: 1. ona ni nobeno spekulativno podjetje; 2. ne služi v zasebno korist nobenega, namani pa nenege načelnika Kristana; 3. zasleduje, kolikor je v sedanjih razmerah sploh mogoče, samo koristi svojih članov. Klci po »vladni posvetitvi v neno delovanje« je prav nič ne vznemirjalo in se »posvetitve« prav nič ne boji. Pribijemo še to, da so bili nenege blaga v obilni meri deležni tudi tisti krogi — izven njenih članov — ki zdaj tako koratžno udrihajo po nji.

Balkanske navade v »Vnovčevalnici«

V Ljubljani se je v Stritarjevih ulicah otvorila svoječasno prodajalna »Vnovčevalnice« za mast in živino, ki naj bi bila tako nekaka ljudska šarkuterija, kjer naj bi se dobivalo dobro blago za solidne cene. Cene so res nekaj niže, zato je na blago vse drugo, kot prvovrstno, tako, da tista vnovčevalnica gotovo ne dela nobene konkurence Staculu in ostalim prekajeval. ljubljanskim. Meniti bi se io dalo k večjemu z Andrejtom podietjem žalostnega spomina, kler se tudi ni ravno dobivalo primablago. Zato je vnovčevalnica že davno deklarirana in »boljši sloji« ne hodijo že davno več ta naravljat riskantnih kupev s smrdljivimi kračami ali slezastimi safaladi. Za reveže in tiste, ki se jim po svojih gospodarskih močeh sumljivo bližajo, je pa itak vse dobro: revež si ne more pomagati, in če tudi za svoj trdo pridelan in prislužen denar kupi za svoj lačni želodec kos špeha ali klobase, ostane brešč, kateremu se prav malo daie vbogalne. Da pa ne pride iz te zavesti, in da se ga vedno spominja na to razmerje, skrbi po svoji obliki naravnost izbrani prodajalni personal vnovčevalnice. Uslužne besede sploh ne slišiš nikdar; prodajalka zarenči nekaj nate, te ošteje, če ji nisi dovolj hiter in ti konečno vrže odrezani kos na tako sirov način pred te, kakor se komaj psu vrže obrana kost. Ton se vrh tega še ravna po tvoji obleki; boljši napravljani imajo v njenih očeh prednost; brez trdega klobuka ali brez boe pa ne hodi pred njen prestol. To so razmere, ki so menda nemogoče celo v gostoljubni Albaniji.

KAPITALISTIČNA IGRA V BELORADU.

LDU, Belgrad, 28. »Politika« javlja pod naslovom »Prihod gospoda Nikole Pašiča«, a pod podnaslovom »Gospod Ante Trumbić ostane v Parizu« nastopno: Šef naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu, g. Nikola Pašič odpotuje danes zvečer iz Pariza in pride v Belgrad v terek zvečer. Predložil bo vladi poročilo o zadnji fazi pogozanih rešitve Jadranskega vprašanja. Razen tega se bo, kakor trdijo v parlamentarnih krogih g. Pašič udeleževal pagajanj za sestavo koncentracijskega kabineta. Minister zunanjih poslov dr. Trumbić sedaj ne pride v Belgrad, ker mora ostati v Parizu, da se podvrže mali kirurški operaciji. Čeprav je znano, da g. Pašič ne želi več aktivno delovati v politiki, vendar meni veliko število radikalnih poslancev, da bo vendarle moral sprejeti mandat za sestavo koncentracijske vlade. In sicer zaradi tega, ker želi g. Protič vsled žalosti v rodbini

da se za nekoliko časa ne udeleži naše dnevne politike.

Italijanska vlada dementira.

LDU Lyon, 29. (Brezžično.) Tiskovni urad Italijanske delegacije dementira belgradsko vest, po kateri so Italijani zasedli Skader v protislovju s sporazumom zaveznikov z l. 1918.

RUMUNSKI PARLAMENT — RAŽPUSČEN.

LDU Bukarešta, 27. (DunKU. — »Damian«.) Po desetdnevem odmoru, ki ga je odredil kralj, se je zbornica včeraj zopet sestala. Seja je bila zelo burna, ker le dosedanj veličniški blok nastopil proti vladi. Ministrski predsednik Averescu le nato prečital dekret, ki razpušča parlament.

Z RUSIJO SKLENITE MIR!

LDU Pariz, 27. (DunKU.) »Chicago Tribune« javlja iz Londona, da so Čehi, Jugoslovani in Rumuni dobili od zaveznikov nujni nalog, naj takoj pripomorejo z živili ozemlju, ki trni na bedi. Predvidene da so celo

umetniki francoski, umetniki, kakor so Orohar in Jakopič, Vesel in Tratnik pa n a š i, a ne morda zaradi svojih morebitnih suštevov, ki so povsem nebitveni in neodločujoči. Veliki Oauzin, ki je vsa najslavnejša svoja dela ustvaril v Zapadni Indiji na Tahitih, le kljub temu eden izmed velikov francoske »narodne« umetnosti. Kajti, če le umotvor dovršen izraz globoke notranosti svojeje stvarnika, mora neobhodno že s tem vsebovati vse one karakteristične znake pripadnosti k svojemu narodu, brez katerih ga ni človeka pod milim nebom, ustvarjalnoča za se čelo ne. Umetnik, ki ustvarja iskreno, ustvarja spontano, neodvisno od svoje volje, »narodne« umotvore, ker drugačnih snloh ne more. Vse nasilno prizadevanje in zavedanje ni samo brezupno in brez vsake koristi, temveč naravnost škodljivo. Velikih duhov morda niti ne ovira v toliki meri, slabšim za zamori še tisto malo umetnosti, kar lo imajo. In naroden kič kljub svojemu vzvišenemu suštevju ostane kič, da da le še tako »naroden«. G. Kremen naj bo zagotovljen, da se večinoma (žalibog ne vedno, posebno ne v podlistih dnevnega ča-

sopisja) prevajalo iz svetovne literature tista dela, ki so do svojih slovnstveni umetniški kvaliteti največ vredna, ne glede na večjo ali manjšo njih »notranjo ali zunanjo (!) nacionalnost«. Vsa vsi umetniško količaja interesirani prevajalci in založniki delajo tako.

Ko te g. Kremen tako prav na drobno in na široko razložil svoje, nevzlic vsi razlazi še precej meglene poime o narodni umetnosti sploh in o naši posebej, se postavi v dozo zmagovalca in zakliče z uničujočim glasom: »Ali ni najboljša Ažbetova slika »Pevska vala«?« Kaj je s tem pravzaprav hotel reči, ne vem. Najbrž si je mislil: Lapidus clamabunt! Platno bo vplilo! Morda te pa samo hotel povdariti, da le ta nedovršena kompozicija, ki visi zdaj v naši Narodni Galeriji, dasiravno slikana v Münchnu in predstavljajoča skupino deklet v narodnih nošah, vendar le umetnina, čeprav se te narodne noše slučajno — bavarske. In dasi je Orohar, kakor g. Kremen s takim zadovoljstvom dalje našteva, slikal »naše kosce, ženlice, delavce na našem polju, naše kmete, kmetice in otroke«, je vendarle med našim narodom lakote

umrl. Seje tujina je v njegovih koscih in ženlicah našla tisto, česar mi nismo uzrli, namreč njegovo bogato čutečo dušo, vsečloveško in slovensko obsevanje. Zakaj v umetnosti ni tistih smešnih malenkostnih narodnostnih meta, umetnost je internacionalna, ne: hipernacionalna.

Zavoljo te najgloblje skrifnosti umetniške njegove duše ga je sprejel tui svet z odprtimi rokami in ni štedil s priznanjem, ki ga doma ni našel med rojaki, ne pa zaradi njegovih koscev in ženlic. In katere Jamove, Jakopičeve in drugih »kozolčarjev« (čujite g. Kremen!) slike so najboljše? Nedvomno tiste, ki so najpopolnejši izraz notranjih njihovih obrazov, najiskrenejše in nalvernejše izpovedi njih umetniškega spoznanja. O imenih, ki jih te sramežljivo zamočal (Vesel, Tratnik, Berneker) bi to veljalo prav tako. Treba pa le pri ti priliki povedati brez ovinkov, da je ravno tisto, pri nas tako vseprek razširjeno neumetniško, napačno literarno pojmovanje upodabljajočo umetnosti premmogim našim mlajšim upod. umetnikom postalo usodno, jih začaralo v ozki krog neke nejasne »narodne« umetnosti, kjer so, dasi-

dovolji iskrenega ognja, da bodo tudi te velike vzornike znali preboleti in presnovati njih novi nauk. Da bi šli pa vsiljeval umetnikom Kremenove vrste, to pa že celo ne. On si bo izbral svoje vzore tam, kjer jih bo našel sebi narodnejše. Naši poeti in pisatelji se bodo g. Kremenu najlepše zahvalili za njegovo priznanje, kajti če bi bilo šele nega treba, da se bodo zavedali, da so našli in če bi bilo sploh treba, da se šele zavedajo tega, bi bilo presneto slabo z njihovo umetnostjo. Da se on sam tega neovrzižvega dejstva s ponosom zaveda, o tem niti najmanj ne dvomim, pravtako kot sem tudi trdno prepričan, da bodo vsa njegova neprepleđna dela, ki niso bila »napisana izven okolja narodovega« štitali še pozni rodovi in se divili njihovim tipičnim, karakterističnim narodnim svojstvom. Ne nasprotoval pa bi g. Kremenu, če se z enakim ognjem obrne zoper tisti prisiljeni, napačno umevani pseudo-naturalizem, ki ga je svojčas uvajal v naše slovensko g. Ovekar, ne kot umetniško pot, ampak kot literarno modro novost in senzacija. Tega pam v resnici ni bilo treba.

In prav gotovo le, da jih delavstvo ne bo trpelo, če prizadeta gospoda tako kot ne napravi temeljitega reda. In če bo treba, oglasili se bomo o tej višji šoli olike in zakladnici prvovrstnega blaga s tako odločnostjo, in v takem številu, da napravimo red na najradikalnejši način in tekom par trenutkov!

Stanovanjska beda se vzlic vsem vladnim naredbam ni niti navidezno oblačila in se tudi ne bo, če ne bo vlada strogo in brez usmiljenja napadala proti vsakemu, ki ovira z napačnimi podatki izvedbo odloka stanovanjskega urada. Nikakor ne gre več, da vsaka stranka, kateri se stanovanje na podlagi poizvedb odpove, če vloži priziv, zavlačuje izvedbo odloka stanovanjske komisije. Samo ob sebi je razumljivo, da taka stranka navaja vsakovrstne laži samo, da bi se ji ne odvzelo stanovanje. Za primer naj služi samo sledeči slučaj. Nekaj vdovi je bilo odpovedano stanovanje, ker ima na deželi lastno posestvo in v hiši opremljeno stanovanje. Poleti biva na deželi, a njeno stanovanje v Ljubljani pa je tačas zaprto. To je brezvestno dejstvo, katero mora vsak, ki ima le malo ljubezni do bližnjega, obsojati. Ali kaj je nj mar, če naši otroci v mrzlih vagonih hltajo, da le ona lahko živi poleti na deželi, po zimski pa v Ljubljani. A pri tem bi lahko stenovala v Ljubljani pri svojih hčerah, ki imajo lastne hiše in prostora stanovanja. In kaj navede ta brezvestnica za dokaz opravičenja do stanovanja? Navede, da stanuje pri njej nekakinja — hči državnega uradnika, ki ima samo za se lastno hišo v Ljubljani ne potrebuje, da mu hčerka stane drugod — in neki dijak, ki je vedno stanoval pri njeni hčeri. Tako meče pesek v oči oblastem, katerim je stvar neznan. Taki in enaki slučaj se ponavljajo dan za danem in kolikor toliko ovirajo oblažitev stanovanjske bede. To se bo ponavljalo, če ne odpravi vlada pravice do priziva na odlok stanovanjskega urada. — Vse tiste pa, ki so do sedaj z lažljivimi navedbami ovirali izvedbo odloka, naj se strogo kaznuje po § 40 uradnega lista št. 169 ex 1919. — To naj služi tudi za opomin vsem pri tej aferi prizadetim, naj ne mečejo oja na ogenj, sicer pridemo z imeni na dan. Kar se tiče dijaka, ki je njih lastna kri, jim svetujemo, za njega vboodoče bolj skrbeti, kakor do sedaj, pač pa ga pustiti stanovati nadalje tam, kjer je bil do sedaj. Vdovi svetujemo podati se na deželo na lastno posestvo, da bo v slučaju tatvine na lastnem posestvu pri rokah in je ne bo treba klicati iz Ljubljane šele na dom, kakor se je to zgodilo pred kratkim. — Njeno posestvo pa potrebuje nadzorstva, da ne bodo sobe njene stanovanja služile verižnikom za skladišča različnega usnja in čevljev.

Poziv. Deželna vlada za Slovenijo pozivlja prebivalstvo Slovenije, da do možnosti prispeva kakršnekoli darila za pogorele v Predturgu pri Radovljici, kjer je požar unedelil vse njihovo imetje. Darove sprejema v Ljubljani poverjenstvo za notranje zadeve (ravateljstvo pomožnih uradov) in magistrat ljubljanski, drugod po okrajnih glavarstvih, v Celju, Mariboru, Ptuju pa tudi magistrati, oziroma direktno župan Ivan Valait v Predturgu.

Poljski glavni plebiscitni komitet za Spiž in Oravo prost vse osebe, ki so doma iz Spiže in Orave in so naklonjeni poljski republiki, da se priglasijo pri tukišnem poljskem vicekonzulatu (hotel »Union«), ali pri

Tako smo hvalabogu na koncu labirinta, kar še pride, nima z rdečo marelo nič več opraviti. In ko premotrimo vse to, se izkaže, da pravzaprav niti ne vemo, za kaj ves ta šunder. Kaj je torej z narodno umetnostjo? Kakšna je? V čem je njeno bistvo? G. Kremen ne odgovori na nobeno teh vprašanj, iz vsega se pa da sklepati, da si teh, deloma precej zanimivih vprašanj sploh ni stavil. Čemu neki, saj najnavadnejše fraze in resnice hodijo najlažje nekontrolirane med ljudmi. Eno pa je jasno, da smatra on za bistveni predpogoj svoje narodne umetnosti njen objekt ali subjekt. Kajti kako bi sicer mogel tako gotov zmage povpraševati, katera dela Azbetova (1), Groharjeva in Jamova so najboljša? — Na drugi strani pa spet ne vem, kam bi z njegovo sodbo o Stohrju. »To je storil med našim narodom živec Nemec!... — Rdeča marela torej le ni tako zaničljiva...« Iz tega bi namreč skoro sledilo, da je vsled slovenskih koč, korolcev, cerkva in

poljskem konzulatu v Zagrebu, Boškovičeva 2, da javilo svoje osebne podatke. Obenem naznanja poljski glavni plebiscitni komitet, da vsi stroški za potovanje — v času glasovanja — in za preživljanje, ko se bodo mudili tam v svrhu glasovanja, bodo dotičnikom vrnjeni.

Nove omejitve prometa. 1. Ravateljstvo italijanskih državnih železnic Trst sporoča, da so izključene od sprejema in odprave vse pošiljke za Milano, ki so določene v tamkajšnje ocarinjenje. Prevzimate lahko le one pošiljke za Milano, pri katerih označi odpošiljatelj v mednarodnem tovornem listu, da se vrši ocarinjenje pri osebnih carinskih odpravah na posebnih tirih in navede v tovornem listu tudi ime lastnika te carinske agencije. 2. Avstrijske državne železnice ne prevzemajo do nadaljnjega v Leoben nikakega tovora izvzemši pokvarilno robo in živil. Ker so v Avstriji že vse postale prenapolnene z zaustavljenim blazom, se zadržijo vse od prevzema izključeno blago v postajah in se ne sprejema na novo, razen živil in pokvarilne robe, nekakih pošilk za avstrijske državne železnice preko Leobena. 3. Sprejemanje in odpošiljanje tovornega blaga za Ljubljano glavni kolodvor se zaradi velikih zaostankov začasno ukine. Izvzeti so le premog in živila. Že sprejeto se še odpošlje. Sprejemanje in odpošiljanje tovornega blaga za Italijo oziroma zasledeno ozemlje je zaradi velikih zaostankov začasno uklenjeno. Izvzeti so le vračajoči se begunci.

Podporno društvo izosel. akademikov v Pragi se je ustanovilo. Odbor društva prost vse prijatelje omladine za gmočno pomoč. Prispevke sprejema »Srpska banka« v Zagrebu, ali pa »Prva hrvatska študentska« v Zagrebu.

Razpis. Na državni realni gimnazij z nemščinim učnim jezikom v Ljubljani le namestiti stalnega šolskega slugo z sistemiziranimi službenimi pretekli, s pravico do službenega stanovanja in službeno obliko, oziroma denarne odškodnine znano. Prosilci naj pravilno kolkovane in s šolskimi izpričevali, z izpričevalom o znanju jezikov in dosedanjem službovanju ter uradno zdravniškim izpričevalom o zdravstvenem stanju odpremljene prošnje vložijo do 30. junija pri višem šolskem svetu v Ljubljani. Vojni invalidi, ki so sposobni za tako službo (§ 1. zakona z dne 25. januarja 1917, drž. zak. št. 15), imajo prednost v smislu navedbe deželne vlade v Ljubljani z dne 20. novembra 1918, Ur. list št. 115.

Uradne ure pri sodišču. Od 1. aprila dalje se pri deželnem in okrajnem sodišču v Ljubljani uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne in od 15. do 18. ure popoldne. Radi preobsega dela se sprejemajo stranke le dopoldne, izvzeti so nujnejši slučaji.

Prodaja zaplenjenih konj. V torek, 30. marca se bo vršila ob 3. uri popoldne na Zelenem hribu poleg Dolenškega kolodvora javna dražba zaplenjenih konj.

Zvišanje prodajne cene denarnih ovitkov. Prodajna cena denarnih ovitkov se zviša od trideset na šesdeset vinarjev. Nova cena stopi 1. aprila t. l. v veljavo.

Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani izreka jugoslovanskim ženam in dekletom v Chikacu za poslana zdravila in obvezila najprisrčnešo zahvalo, kakor tudi gg. spremljevalcem in razdeljevalcem.

Zahvala. Srčno se zahvaljujem vsem, ki so mi v moji bolezni že drugič pomagali, in sicer to pot z vsoto 208 K, posebej še gg. F. in G. Dečevljevi na kveder, ki jih je slikal, ta Nemec pravzaprav slovenski narodni umetnik, njegove slike pa pristna naša narodna umetnost! In to posebnost (čevlje, na kveder ali kaj?) je razstavila najkritičnejša dunajska Secesija in žela vsestranski uspeh! Ne, ne, g. Josip Kremen — geslo »iz naroda za narod« le ni tako primitivno, kakor mislite!

Vsem razumnim ljudem je jasno, da so avbe, čevlji na kveder in rdeče marele in kar te še drugih takih narodnih rekvizitov, za pravo narodo o svojo umetnost docela nepotrebne. Umetnik je vedno naroden, kadar le samo umetnik, zlagane umetnosti pa ni. Zagonetno mi je, kako g. Kremen pride do zaključka, da zahtevam od naših umetnikov, da kopirajo Tassa in Danteja. Zakaj ne pravi rate: **plagiarist**? Če sem se pa zavzel za tiste naše umetnike, »ki jim je morda domovina pretresna in zato iščejo sreče na tujem svetovnem trgovišču«, sem to storil zato, ker mislim, da je za kulturo našega neobčutnega naroda najopasnejša ti-

manu in J. Ribezlju, ki so nabirali. — Franc K u m a r r, kovač, Trbovlje.

Ljubljanski kruh. Zopet se porajajo razmere, kakršne so bile v zadnjih voljnih letih. Kakršen kruh iz mestne pekarnice v Gradšču so primorani uživati revni sloji, ki komaj zmorejo kupiti omejeno množino črnega kruha, o belem misliti ne smejo, je naravnost žalostno. Če smo že morali med vojno uživati tak kruh, ga sedaj vsekakor ne bi bilo treba. Žitnica srednje Evrope... dežela, kjer se čedi med in mleko... tvoje prebivalstvo danes strada kruha!

Promocija. V soboto, 20. t. m. je bila na češkem vseučilišču v Pragi promovirana za doktorico vsega zdravilstva Tržačanka gospodična Nada Slavikova. Čestitamo!

Obsojena mlečarica. Mlada Marija Moiškec iz Sostrega je bila obsojena na 200 K globe in 3 dni zapora zaradi navljanja cen mleku. Izjavila je, da ne plača, pač pa rale sedi.

Zarjenili se nekemu Bosancu 30 kilogramov sved in 500 vreč. Zanimivo je, da Bosanci v Ljubljani silno pokupavajo vreče.

Ukradeno kolo. Leonu Pičmanu je bilo v Wolfovi ulici št. 3 ukradeno »Puche«-kolo, vredno 4000 K.

Pogon v Mestnem logu. Po daljšem času te ljubljanski policija zopet preiskala nočna stanovašišča po šupah v Mestnem logu. Prišla je nekaj mladih delavcev, od katerih nekateri so brez vsakega stanovanja, četudi zaposleni. V stanovanjski stiski hodijo prenočevati — v šupe.

Značilno! Dva nepridiprava sta nekle izmaknila sušče se moško in žensko perilo. Še mokro sta le prodajala na gostilnah v Kolodvorski ulici. Bila sta aretirana. Lastnik naj se tavi na policijski ekspozituri v Kolodvorski ulici.

Policijska kronika. Na Vodnikovem trgu je bil v soboto silen naval na stoinke, kjer so prodajali teleče meso, kakor tudi na stoinico »Vnovčevalnice za živino«, ki le prodajala govele meso. — Ni čuda, da so pri takih navalih konsumosov imeli žeparji obilne in plodnosne posle. V času dopoldneva so izvršili kar šest žennih tatvin ter si prilastili okoli 2000 K denarja. — Tatvine sukenj se zopet množijo, zlasti po kavarnah in celo po privatnih stanovanjih. — Revico Arato S. na Bohoričevi cesti je silno pretenla hišna gospodinja zaradi zlatega prstana, katerega je prva našla v smeteh.

Volitve agrarnega zastopstva v Sloveniji.

Vsled naredbe ministrstva za agrarno reformo z dne 4. februarja 1920, št. 121 Uradnega lista se imajo vršiti volitve agrarnega zastopstva za pripravo agrarne reforme v Sloveniji.

Volilci, ki prihajajo pri teh volitvah v poštev, se dele na 5 različnih kategorij. Za uvrstitev volilcev v eno ali drugo kategorijo le merodajna površinska ploskev zemljišča, ki ga kdo poseduje. Jasno je, da izid volitev, zlasti po kmetijskih občinah, ne bo dal prave slike, ako župan pri sestavi volilnega imenika nima na razpolago podatkov, koliko zemlje poseduje vsak posamezni občan. Da postavi volitve agrarnega zastopstva na pravo podlago, le glavno poverjenstvo za agrarno reformo že pred časom odredilo, da davčni uradi zberejo in upošleto podatke o poselnih razmerah v posameznih občinah. Ta operat bo dovršen v kakih 2—3 tednih.

Glavno poverjenstvo bo na to razposlalo potom okrajnih glavarstev vsem občinam, ki prihajajo pri volit-

vah agrarnega zastopstva v poštev, seznan o poselnih razmerah v dotični občini in naročilo, da se na podlagi in s pomočjo tega seznama sestavi volilni imenik, in posamezni volilci po površini zemljišča, ki ga imajo, pravilno porazdelje v posamezne kategorije. Le v tem slučaju bo mogoče pričakovati, da bodo volitve agrarnega zastopstva pravilne.

V zadnjem času prihajajo na glavno poverjenstvo od strani občin, posameznih interesentov in političnih oblastev (okrajnih glavarstev) pogledom na volitve agrarnega zastopstva vprašanja za navodila, kako je sestaviti volilne imenike, kakšen je uradni obrazec, ki ga naredba predpisuje in podobno. Glavno poverjenstvo opozarja tem potom vse interese, naj potpre še nekoliko, da bodo predprijave gotove, nakar se bodo izvršile volitve za celo Slovenijo obenem.

Iz gledališke pisarne. V torek, dne 30. t. m., v nedeljo, 4. in ponedeljek, 5. aprila ostane Marjonomo gledališče zaprto. Prihodnja predstava v četrtek, dne 8. aprila z novo igro.

Iz stranke.

Hrastnik. Izobraževalno društvo »Svoboda«, podružnica hrastnik, priredi na velikonočni ponedeljek v dvorani konsumnega društva veselozoro »Pri belem konfičku«. Začetek točno ob 3. popoldne. Po izri srečolov, petje, šaljiva pošta in prosta zabava.

Najnovejša poročila.

NITTI O JADRANSKEM VPRAŠANJU IN ITALIJANSKI ZUNANJI POLITIKI.

LDU Rim, Odgovarjajoč na izvajanja govornikov glede vladne izjave, je ministrski predsednik Nitti zahteval razločno zaupnico. Nato je obljubil, da se bo posvetil trem nalogam: preosnovi davkarstva, agrarni politiki in zastopstvu delavcev v preosnovanih delavskih svetih. Glede jadranskega vprašanja je izjavil: Nudijo se nam tri rešitve. Najenostavnejša, prijateljski sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Želim, da bi se to poizkusilo. Druga rešitev, da zahtevamo izvršitev londonske pogodbe. (Prosil sem Francijo in Anglijo, da bi priznali, da je njuna dolžnost, pritriliti, ako bi zahtevali izvršitev londonske pogodbe. Odgovorili sta, da tega ne bi mogli odreci in da se smatrata vezani s pogodbo. Ako bi bila italijanska vlada prisiljena, da zahteva izvršitev bom to storil v polni meri. Nitti omenja nato pogodbene določbe in poudarja, da se mora ker pogodba ne vsebuje obale od Voloskega do severne dalmatinske ožine, zahtevati polna izvršitev pogodbe, ne da bi bila Reka v tem zapopadena. Vsled tega je na londonski konferenci izjavil, da bi Italija dovolila Dalmacijo tudi avtonomijo, ako bi zahtevala izvršitev londonske pogodbe.)

Tretja rešitev obstoja v tem, da bi se s oprimernimi predlogi sprejel odred z dne 9. decembra 1919, ki so ga podprale Združene države, Anetlia in Francija, (Svoboden dogovor z Jugoslavijo). — Glede Rusije smatra Nitti koristno, ako bi se dovolile zastopnikom delavcev, da gredo v Rusijo in proučavajo tamošnji položaj. Glede Turčije le za to, da ostanejo Turki v Carigradu in da se spouste kalifat. Italija si ne želi pridobiti ozemlja v Turčiji ali Mali Aziji, vendar pa se mora udeleževati kontrole morskih ožin in odkrita maloazijskih bogastev. Nato je govoril o velikih težkočah glede železa in premoza. Anetlia na vse stranke, da bi med delavci širili propagando za intenzivnejše delo in da bi se zmanjšal konzum.

IZVOZ SRFBRA PREPOVEDAN.

LDU Beograd, 29. Finančni minister je v mnogo ostrejši obliki ponovil naredbo o Izvozu srebrnega kovinskega denarja iz države. Izvoz je absolutno prepovedan. Kdor bi ravnal nasprotno, temu se vzame denar ob meji na korist državne blagajne in razen tega bo vsak izvoznik kaznovan po členu 100 finančnega zakona za leto 1919.

CENZURA FILMOV.

LDU Beograd, 29. Kriminalistična je poslednji čas spoznala, da imajo kinematografi mnogo slabega vpliva na duševni razvoj otrok. Zato je po vsem kulturnem svetu uvedena cenzura filmov. Kadar strokovnjaki ugotovijo, da film nima slabih posledic za otroke, je predstava do-

voljena. Tako komisijo za presojo filmov bode sedaj ustanovili tudi v Beogradu. Sestavljena bo iz dveh učiteljev in enega policijskega organa.

POROTA V ČEHOSLOVAŠKI.

LDU Praga, 29. (ČTU.) Sredi aprila se bodo v Čehoslovaški obnovila porotna sodišča. Pri predvčerajšnjem zrebanju porotnikov za praško deželno sodišče je bilo izzrebanih 14 žensk.

NOVO NEMŠKO MINISTRSTVO.

LDU Berlin, 27. (DunKU.) Kabinet je bil sestavljen takole: Državni kancelar: Müller, ki ostane začasno minister za zunanje stvari; v posilji zunanega urada ga bo, kadar bo za držan, zastopal državni podtajnik poslanik von Hanlel; namestnik državnega kancelarja in državni minister za notranje stvari: Koch; državni finančni minister: Wirth; državni brambni minister: Gessler; drž. pravosodni minister: Blunck; drž. gospodarski minister: Schmidt; državni delavski minister: Schlicke; državni minister pošte: Giesbertag; državni zakladni minister: Bauer; državni prometni minister: Bell; državni minister za prehrano: Hermes; državni minister brez portfelja: David; državno ministrstvo za obnovo zemlje se bo podelilo te dni. Novei kabinet se bo v ponedeljek predstavil narodni skupščini.

PROTI NADALJNEMU KROVLITJU OB VEZLI.

LDU Berlin, 29. (DunKU.) »Vossische Zeitung« poroča iz Frankfurta: Posebni poročevalec lista »Frankfurter Zeitung« javlja iz Esena: Dasiravno voditelji neodvisnih socialistov in komunistov porabljav ves svoj vpliv, da bi ustavili krvolitje pri Vezli, se dosedaj ni posrečilo, končati bojevanja. Vojaški poveljniki menijo, da se mora boj bojevat dalje in da bo odločilo samo orožje, vodstva bojev pa so pripravljena za pogajanje tudi med bojevanjem. Dalmavska fronta pa zahteva preko blefeldskega dogovora, da se državna bramba pričinoma razoroži in razpusti ter da se osnuje narodna bramba delavcev, kateri se mora izročiti vse orožje. Ako bi pogajanja ostala brezuspešna, bo v Nemčiji novo izbruhila srčena stavka.

Iz Slovenije.

Tržič. (Kapitalističnemarnire.) Alfonz Malj je tovarnar v Tržiču. Znan le po svojem nemško-nacionalnem čustvanju, vsled katerega je bil že svoj čas nenaklonjen jugoslovanski deklaraciji in le njegov skvarilni in posurovelj značaj sedaj povodi, da se oglašamo. Pred 14 dnevi je odpustil iz tovarne delavca, ki le imel toliko ponosa, da ni dovolil, da bi ga pilani delodalos suval. Dne 24. marca devetnajstosdvajsetega pa le v svojem velikem človekoljubu brez vsakega stvarnega vzroka vrge iz stanovanja na cesto tri delavske družine. Rozman, Keršič in Bahun, dal znositi ven vsa vrata, okna in štedilnike ter očividno smatral lok in prošnje delavskih družin za neumljivo in nedovoljeno cmerikavost. Ljudje se čudite, kaj ne? Kdo bi se tudi nel in vendar je vse do pičice res, čenrav se sliši kot bajka. Pred tucem se moremo sramovati naših razmer. To pa še ni vse. Na odločni nastop občine in orožništva le izjavil Alfonz spričo orožništva in delavcev, da pusti delavske družine pač še štiri dni v stanovanju, da pa se bo pritožil pri deželni vladi v Ljubljani in v Beogradu Ljudje, ki so v cesarskem in krivičnem Dunaju vedno čutili natrdnelo zasombotičtvo isto zasombotičtvo sedaj v Beogradu! Ljudje, ki so grozili z Dunajem, groze danes z Beogradom! Kako le to mogoče? Ali se zavedajo merodajni krozi, kam to vodi, kaj naš delavec iz tega sklepa? Kje so ljudski zastopniki, da poskrbe, da se kaj takega nikdar več ne zgodi. Ali pa se hoče lavnosti dokazati, da sme pri nas človek, ki ima denar, delati in storiti vse, da se sme norčevati iz delavcev, iz oblasti in iz vlade samo zato, ker ima denar!

Tržiški visokošolci.

Novo! Novo! Ravnokar je izšla zanimiva brošurica Naša gospodarska in soc. vprašanja.

Spisal Abditua. Cena K 4.—, s poštnino K 4.20. Naroča se v upravnishču »Napreja«, Ljubljana, Franciškanska ulica 6-1.

Izdajatelj Ivan Milnar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Prodaja

starih železnih in kamnitih kvadrovcev nosilcev.

Okrajni gradbeni urad ljubljanski priredi dne 16. aprila 1920 v svojih pisarniških prostorih (Turjaški trg št. 1, I. nadstropje) ofertalno licitacijo za prodajo starih nitanih nosilcev, in sicer: 6 kosov po okoli 12 m dolgih in 8 manjših kosov v skupni teži okoli 12—13.000 kg. Nosilci so 1-23 m visoki. Zloženi so pri cestnem skladišču na Ježici.

Poleg tega se prodaja tudi nekaj kvadrovcev iz podjedka pogorelega skladišča tamkaj.

Blago se odstopi kupecem na licu mesta, natovoriti in odpraviti pa ga morajo ob svojih stroških.

Teža nosilcev je navedena približno, plača se pa po resnični teži, ki se določi na stroške kupca na tehtnici na Ježici.

Ponudbe naj se predložijo do gorenjega dne do 20. ure dopoldne. Kavelj v znesku 1000 kron je vložiti na čekovni račun poverjeništvu za javna dela št. 10.234. Potrdilo o položeni kavelji naj se priloži ponudbi. Dotično položnico se dobi pri okrajnem gradbenem uradu ljubljanskem ali pri knjigovodstvu poverjeništvu za javna dela.

Ponudbi za kvadrovece ni treba kavelje. Obveznost za kupca nastane takoj po vloženi ponudbi, za državo potem, ko gradbena direkcija odobri prodajo.

Po odobreni prodaji mora kupec nosilce, oziroma kvadrovece spraviti najdalje v roku 15 dni ter vplačati na gori omenjeni čekovni račun vrednost, ki se dožene po resnični teži nosilcev, oziroma kubaturi kvadrovcev.

Nosilce in kvadrovece se lahko ogleda pri cestnem skladišču na Ježici blizu cestarske hiše.

Pojasnilo daje cestar ali kdo iz njegove družine.

Vodstvo okrajnega gradbenega urada
v Ljubljani, dne 18. marca 1920.

Medistika Anđel Ramšak, Dunejska c. št. 41, I. nadst. (nasproti cerkve Sv. Krištofa) se priporoča cenjenim damam za naročila novih, preoblikovanje ter popravilo starih damskih in otroških klobukov. 379

Proda se po nizki ceni 1 težak voz, 1 lahak voz (koleselj) in 1 četverovrstna harmonika. Poizve se pri gosp. Franjo Berger, posestnik in gostilničar v Levcu pri Celju.

Semenski krompir se razprodaja dokler v zalogi. Kje pove urava „Naprej“. 391

Pisalni stroj z nevidno pisavo Harmonid se prodaja. Naslov v upravi „Naprej“. 392

Krojatelj Dva dobra delavca, enega za suknje ter drugega za telovnike se proti zelo dobri plači ter stanovanju in hrani v hiši, takoj sprejmeta pri tvrdki Janke Arnsček, Hrastnik.

Vajenec za posebno fino mehanično stroko se takoj sprejme. THE REX Co., Ljubljana, Gradišče 10.

Raznašalce in Kolporterje

sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji **nprava „Naprej“**.

Novonastavljena tovarna lesenih žebeljev išče pod dobri pogoji

- 1 prvo moč, zmožno voditi obrat,
- 4 delavce,
- 5 delavk.

Ozira se samo na osebe, ki so že delale v enaki stroki. Ponudbe z podatki pod „Zanesljiv“ na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 405

Advokat v Beogradu
Dr. Milan Dan Orej

korespondira v srpskem, nemškem in madžarskem jeziku. Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Čebulček,

grahora in grah se dobi najceneje in najbolje v trgovini s semeni **SEVER & KOMP.**, Ljubljana, Wolfova ulica, št. 12.

Kupim vsa ko množino cinkansvinca po najvišjih cenah.

M. Ussar, kleparnica, Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siška št. 22 priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

Ljubljana Rimska c. 16 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene. Za vsa izvršena dela jamčim dve leti.

I. jugoslov. zlatarska delavnica

A. Fuchs, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, diamante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

F. & A. Uher, Ljubljana

špedicijsko in komisijsko podjetje Selenburgova ulica št. 4.

Veletrgovina

s premogom, drvni, žoto in raznim kurilnim materijalom. **Na debelo:** Ljubl. gl. kolodvor. **Na drobno:** Selenburg. ul. 12. **Zmerne cene!**

Miši, podgane, stenice, ščurki!

izdelovanje in razpošiljanje preizkušene radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 7—; za ščurke K 8—; posebna močna tinktura za stenice K 7—; uničevalec moljev K 6—; prašek proti mršesom K 6—; mazilo za človeške uši K 5 in 10; mazilo proti ušem pri živalih K 5 in 10; prašek za uši v obleki in perilu K 6—; prašek proti pernini ušeni K 6—; tinktura proti mršesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) in mravljam K 6; mazilo proti garjam K 10. Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mišev **M. J. Umker,** Zagreb 40, Petrinjska ul. 3/III. 14

Odvetnik
D. Fridr. Luckmann
ima pisarno
v Ljubljani, Gradišče št. 4, II. nadst.

Naznanilo!
Slavnemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem **otvoril na Sv. Jakobu trgu št. 9, nasproti dekluške šole**
trgovino z mešanim blagom na debelo.
Zagotavljam solidne in točne postrežbe. Za obilen obisk se priporočam s odličnim spoštovanjem
OSVALD DOBEČ.
Ljubljana, v marcu 1920.

Slavnemu občinstvu se priporoča
KAVARNA CENTRAL
poleg Zmajevoga (jubilejnega) mostu.
Lastnik **Stvo Miholič.**

Pomeranče, sardine, sveče, čaj
Importna in Eksportna trgovina

Vinko Hmelak

Maribor, Slomškov trg 6.
Priporoča svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga in južnega sadja po najnižjih dnevnih cenah na drobno na debelo. Zahtevajte cenik.

Skaboform se zopet dobiva!
Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno **dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.** Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolico
Rihard Sušnik pri „Zlatem jelenu“ IV., ... Marija trg. ...

Naznanjam sl. občinstvu, da zopet osebno izvršujem svojo
krojaško obrt.
Prodajajo in kupujejo se tudi že nekoliko nošene obleke.
JOS. AHČIN, Gajeva ulica št. 2.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1.
Interesna skupnost s hrvatsko eskomptno banko in srbsko banko v Zagrebu.
Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.
SPREJEMA: Vloge na knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
KUPUJE in PRODAJA: devize, valute, efekte itd.
ESKONTIRA: menice, terlatve, fakture
Brzjavlj.: **ESKOMPTNA.** Int. telefon št. 146.
DAJE: kredite in predujme na blago, efekte itd.
IZDAJA: skreditive na vsa tu in inozemska mesta.
POSPEŠUJE: trgovino, industrijo ter uvoz in izvoz.

ALKO veletrgovina žganja, družba z om. z. Ljubljana (Kolizej). Telefon in intern. 131.
Velika zaloga slivovke, tropinoveca, brinjeveca, ruma, konjaka in likerjev po najniž. cenah. Pri odjemu celih vagonov izjemne cene. Sprejmejo se zmožni zastopniki za Slovenijo.

Sprejme se tako!
hišnja v trg hišo
proti visoki plači in dobri hrani. Ravno tam se sprejme tudi **služkinja** za vsa hišna dela. Naslov pove upravnništvo „Naprej“. 376

Mestni stavbenik
Jaroslav Breuer
tehnična pisarna in stavbeno podjetje Ljubljana, Vojaška ulica 16a (na Friškovcu)
Brzjavlj.: **Brauerstavba** Telefon klic 447.
Izvršuje vse nad in podtalne stavbe, kakor hiše vseh vrst, industrijske stavbe, železnice, ceste, betonske mostove, elektrarne ter izdeluje vse v to stroko spadajoče načrte.
POZORI! Specialne stavbe po njegovem patentu in vollega zidovja 66% prihranka danes najdražjega stavbenega materiala, to je opeke. Gradnja je v dveh mesecih po pričetku popolnoma suha in torej uporabna.

Največja zaloga v Jugoslaviji!
Spomladna sezona!! Lastni izdelek!
Bogata izbira po najnovejših krojih izgotovljenih modnih oblek, žaketov, smokingov, površnikov z volneno podlago. Deške obleke in kostumi (morn., športni itd.) v vseh velikostih.
Prva kranjska razpošiljalna
Ljubljana Schwab & Bizjak Dvorni trg 3. Pod „Narodne kavarne“.
Največja zaloga v Jugoslaviji!

Glavnica: 200.000.000 kron. Rezerve okrog 150.000.000 kron.
Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,
Prešnova ulica 50 v lastnem poslopiu.
Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depozitov z vesno revizije žrebačnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskontmenic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --